

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj:

Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő, számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:

Dr. UDVARI JÓZSEF

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 6 Pengő, nyiltér soronként 40 fill. Állás keresők hirdetése 80 fill

Keresztek a mezőn...

Kora hajnalban, amikor a nyári nap bíborral vonja be a szelíd felhőket és az erdők harmatos levelű fái mintha sírnának, kora hajnalban a távoli mezőkön keresztek épülnek. Aranysárga búzakévékből építik a szorgalmas aratók. És a néző ezt gondolja: hogy az Isten áldja meg a munkájukat.

Az Isten meg is áldotta az idén. Mert hiába tombolt az árvíz, hatalmas buzaföldeket árasztva el, hiába volt az őszi s tavaszi sok esőzés a vetés idején — buzatermésünk mégis kielégítő, — mint arról a hivatalos megállapítás beszámol.

A keresztek még ott állanak a mezőn, a törhetetlen munka jelképeként, a cséplést ugyan még nem mindenütt kezdték meg, de a kenyéradagokat máris felemelte a hatóság. Sokan, a kicsinyhitűek, a rövidlátók, a mindenben hibát keresők jajgatnak, hogy aratás idején is kiszabva kapják a kenyéradagot. Nincs igazuk ezeknek a kishitű embereknek. A kormányzat, mint a gondos szülő, a holnapra is gondol, ezért van ez a rendelkezés és azért is, hogy kapzsi emberek ne harácsolhassák össze a gabonát, megrövidítve ezáltal a kisembereket, akik egyszerre nem tudnak nagy tételben vásárolni.

Ne zúgolódjon, ne elégedetlenkedjen hát senki, mert ez súlyos bűn, nemzeti erőt romboló vétek. Alázatosan hajoljunk meg a mezők aranyló buzakeresztjei előtt és lélekben ünnepeljük mi is az „új magyar kenyér” ünnepét, mint a délvidékiek.

És örüljünk, hogy Isten meghallgatta imánkat és megadta a mindennapi kenyérünket, a holnapiról sem feledkezve meg.

Az Erdélyi Párt közleményei.

Az Erdélyi Párt titkársága közli: Utbaigazító tájékoztatással szívesen áll rendelkezésére azoknak a párttagoknak, akiknek szükségük van az állampolgárságot igazoló okmány beszerzésére. Érdeklődők a titkári hivatalban szerezhetnek bővebb felvilágosítást.

Nemcsak tanáccsal, utbaigazítással igyekszik az Erdélyi Párt a magyarság helyzetén könnyíteni, hanem cselekedettel is. Az Erdélyi Párt titkárságától nyert közlésünk alapján írjuk meg a Pártvezetőség azon nemes és szép gesztusát, amellyel a sokgyermekes szegény magyar szülőkön akar segíteni. E megsegítés abban nyilvánul, hogy minden szegény magyar házaspárnak hatoaik gyermekük születése alkalmából 50 pengőt adományoz.

Országosan szabályozták a kenyér árát. 46 fillér egy kiló kenyér.

Az árelőirzés országos kormánybiztosa a péksütemény és kenyér legmagasabb árának megállapítása tárgyában rendeletet bocsátott ki, amely szerint

az egységes buzakenyér legmagasabb fogyasztói árát kilogrammonként 46, legmagasabb viszonteladói árát pedig a vevő üzletébe szállítva kilogrammonként 43 fillérben állapítja meg.

Ez az ár 2, illetve 1 fillérrel magasabb a székesfőváros és az azt környező községek területén. Az ország egész területén a korábbi

rendeleteknek megfelelően forgalomba hozható vizeszemle legmagasabb fogyasztói ára darabonként 6 fill., legmagasabb viszonteladói ára pedig a vevő üzletébe szállítva darabonként 5 fillér. Közintézményeknek teljesített nagyobb, vagy rendszeres szállítás esetén a viszonteladói árak számíthatók fel. A jelen rendelet alkalmazása szempontjából nagyobb szállítás alatt egyszerre 20 kg. kenyér, vagy 20 darab zsemle, rendszeres szállítás alatt pedig egy hónapban legalább 2 mázsa kenyér, vagy 200 darab zsemle értendő. A rendelet máris hatályba lépett.

Rendezik az erdélyi gazdák román konverziós kölcsöneit.

Két és félmillió pengő középlejáratu agrárhitelt engedélyezett az Országos Földhitelintézet.

A mezőgazdasági többtermelés elősegítését célzó fontos beruházások pénzügyi alapjának megteremtésére, mint ismeretes, a pénzügyi kormányzat még ez év elején a megfelelő anyagi eszközök rendelkezésére bocsátásával megnyitotta az utját a középlejáratu mezőgazdasági hitelek folyósításának. Ezt a hiteltípust a mezőgazdasági társadalom éveken keresztül fájdalmasan nélkülözte s középlejáratu hitelek hiánya miatt a mezőgazdák nem volt módjukban a termelés emelését célzó investíciókat eszközölni.

A kormány, mint ismeretes, ennek a mezőgazdasági célhitelakciónak lebonyolításával az Országos Földhitelintézetet és az O. K. H.-t bizta meg s a két intézmény a kapott felhatalmazás alapján még ez év márciusában megkezdte e hitelek folyósítását.

A középlejáratu hitelfolyósítás óta eltelt öt hónap alatt már kialakult a gyakorlatban, hogy a hitelnyújtó intézetek elsősorban mit tartanak olyan beruházásoknak, amelyek elsősorban alkalmasak a mezőgazdasági többtermelés előmozdítására.

Az eddigi kölcsönök legnagyobb részét az állattenyésztés növelésére, öntöző csatornák létesítésére, mezőgazdasági épületek helyreállítására adták.

Egyedül az Országos Földhitelintézet március, vagyis az akció megkezdése óta a mai napig két és félmillió pengő hitelt engedélyezett, amely összegből a megfelelő biztosítékok nyújtása és a telekkönyvi eljárás lefolytatása után egymillió pengő középlejáratu mezőgazdasági hitel tényleges folyósítására is került.

Az egymillió pengős folyósított kölcsönből egyet az erdélyi részre félmillió pengő jutott. Ebben a félmillió pengős erdélyi hitelkeretben azonban bennfoglaltatik az erdélyi mezőgazdák részére kiutalásra kerülő váltókölcsön is.

Az erdélyi mezőgazdák a középlejáratu mezőgazdasági hitelakcióba való nagyarányú bekapcsolódását illetékes körben a legnagyobb örömmel fogadták és a maguk részéről a legnagyobb jóakarattal támogatják. Az erdélyi kölcsönök folyósítását azonban, mint már jelentettük, még mindig nagyban hátráltatja, hogy a románok az erdélyi részekből való kivonulásuk alkalmával sok helyen magukkal vitték a telekkönyveket. A telekkönyvi adatok hiányában pedig

az Országos Földhitelintézet kolozsvári fiókja, amely az erdélyi ügyeket első fórumként intézi, nem tudja pontosan megállapítani a mezőgazdasági ingatlanok tehermentességét, illetve kisebbarányú megterhelését, ami mellet még mindig meg volna a kellő fedezet mezőgazdasági középlejáratu hitelre.

Az erdélyi középlejáratu mezőgazdasági hitelek folyósításának még másik akadálya a románok által nyújtott konverziós ügynek rendezetlensége. Az erdélyi hasznos mezőgazdasági beruházási munkák gyorsítása és elősegítése érdekében ezt a nehézséget is rövidesen át fogják hidalni. A kormány a Pénzügyi Központ bevonásával most tárgyalja le a sürgős megoldás lehetőségeit.

Az Országos Földhitelintézethez az utóbbi napokban már a visszafoglalt Délvidékről is beérkeztek az első kölcsönkérelmek. Ezeknek a kölcsönkérelmeknek elbírálása azonban arra az időre marad, amikor ez az országrész végleg polgári közigazgatás alá kerül és megszűnik jelenlegi jogilag zárt területi jellege.

Szabadkán megrendezik az „új magyar kenyér” ünnepét.

A miniszterelnökség Nemzetpolitikai Szolgálat, az Országos Magyar Bokréta Szövetség és a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség július 27-én, Szabadkán együttesen megrendezi az „új magyar kenyér” ünnepét.

Az ünnepségen képviselteti magát a kormányzat, Délvidék minden magyar városa, faluja és tanyacsoportja, valamint az anyaország déli részeinek helyiségei. A TMKSZ. ifjusági csoportjának tagjai több ezer tömegben délvidéki népviseletben, lobogó ingujjban és árvalányhajas kalapban vonulnak fel az ünnepségre. Az ünnepség reggel felvonulással kezdődik, amelyen 7-8 ezer gazda és földmunkás és több ezer ifju vesz részt, majd megkezdődik az „új magyar kenyér” ünnep. Délután Paulini Béla rendezésében az Országos Bokréta Szövetség bemutatót tart, amelynek keretében a Délvidék és az anyaország három-három bokréta-csoportja szerepel,

Népélelmezési tanfolyam és cselédképző iskola nyílik meg ősszel városunkban.

Városunk szociális fejlődése rohamléptekben halad előre. A hónapok óta munkálkodó Zöldkereszt mellett a Szociális Szervezet, Családvédelmi alap útján is szép eredményeket mutathat fel a város. Télen 72 napos ebédeltetési akció volt, nemrég megnyílt a Nyári Napközi Otthon és a Tüdőgondozó. Nemsokára hozzáfognak az Egészségház felépítéséhez, Mentőállomás is létesült, szeptember 1-én pedig Zöld Kerest Népélelmezési tanfolyamot nyit, a női ipari algimnáziumban pedig cselédképző Iskolát állítanak fel.

A Népélelmezési Tanfolyamot a Zöld Kerest vezetősége, dr. Kiss Emil tisztiorvos, Csátary Szűcs Margit védőnő rendezik, és a tanfolyam résztvevőinek oktatását két szilágysomlyói leány, Cimmer Anna és Tóth Anna fogják végezni, akik jelenleg Budapesten a Zöldkerest intézmény keretein belül megrendezett féléves élelmezési technikai tanfolyamot hallgatják, ahol máris kitűntek ügyességükkel, rátermettségükkel. A két fiatal leányt a tanfolyam bevégezése után a szilágysomlyói Zöldkerest azonnal alkalmazza, hogy friss felkészültséggel rendezhessék meg az érdeklődők számára itt is a Népélelmezési tanfolyamot.

Dr. Kiss Emil tisztiorvos, aki városunk szociális fejlődését oly nagyon szíven viseli s aki dr. Udvari polgármesterben oly készséges támogatót talált, — másik kedvenc tervét is meg-

akarja valósítani, a cselédképző iskolát. Ilyen iskola hazánkban csak Ujpesten van, Szilágysomlyó lesz a második, aki ezt a rendkívül értékes társadalomnevelő intézményt felállítja.

Az ujpesti „Háztartási alkalmazottakat képző iskola“ mintájára lesz felállítva nálunk is az iskola, egy éves időtartalommal. A növendékek mindent megtanulnak itt, ami csak szükséges ahhoz, hogy egy háztartást tökéletesen ellássanak. Főzni, takarítani, mosni, vasalni, teríteni, felszolgálni, műstoppolást, foldozást, otthoni betegek ápolását, csecsemők gondozását stb. stb. Megtanulják a vásárlás arany szabályait is, az élelmiszerek helyes értékelését, az emberi szervezetre fontos káloria és vitamin ismeretét s ezek helyes összeállítása szerinti menüket, mely az egészség megtartása mellett az izletességre, olcsóságra is törekszik.

Ujpesten az évenként vizsgázó 30—40 lányt vizsgák után valósággal szétkapkodják, mert tudják, hogy nem kell kinlódni betanításukkal, mindenben „perfektek“ s amellet tisztességes, komoly, megbízható családtagot nyernek bennük. Háziasszonyoknak valóságos jobbkeze az ilyen lány, aki a társadalomnak is értékes tagja lesz, mert erkölcsileg, szellemileg magasabb színvonalon, fog állni, a háztartási iskolát végzett, családtagnak számítható alkalmazott, mint a tudatlan, bárdolatlan cseléd.

Egyfilléres árdrágításért tizennégy napra fogház.

Zaharecz Jánosné, szarvasi zöldségkereskedőt a szolnoki törvényszék árdrágító visszaélés vétsége miatt vont felelősségre, mert tavaly tavasszal a Gűlbaba burgonya kilójáért tizenhat fillért követelt, noha maximális ár 15 fillér volt. Ezért tíz pengő pénzbüntetésre ítélték. Az ügyesség semmisségi panasza folytán a kuria dr. Kéler Béla koronaügyész helyettes felszólalása után a vádlott büntetését tizennégy napra fogházra emelte fel.

Mint ismeretes az árkormánybiztosság a burgonya kilóját 22 fillérben állapította meg e szezonban. Azonban az árusok, piacon, kereske-

désben egyaránt még most is elkérnek 28—30 fillért egy kiló burgonyáért, az aki véletlenül 25 fillérért jut hozzá, még boldog hogy ilyen „olcsón“ kapja, bár még így is 3 fillérrel fizet többet a kijelölt árnál. Bizony nálunk sem ártana ha megrendszabályoznák ezeket a szemérmetlen árdrágítókat, akik kijátszva a törvényt sok-sok fillér jogtalan hasznot zsebelnek be. A közönség minden olyan esetben tegye meg a feljelentést, amikor az árus túllépi a 22 filléres megállapított árat, a lelkiismeretlen, kapzsi emberek megérdemli a szolnoki itélethez hasonló szigorúságot.

Püspöki látogatás Szilágymegyében.

Az erdélyi reformátusok főpásztora, főtiszteletű és méltóságos *Vásárhelyi János* református püspök ur, kinek ebben a méltóságban és felelősségteljes hivatásában eddig még nem nyílt alkalma közvetlenül és közelről találkozni a Szilágyság református gyülekezeteivel és népével, most hogy a boldog visszatérés örömeiben is velük részt vegyen s a felettük ismét megnehezített életviszonyok és aggasztó gondok közepe is további csüggedetlen hitre és diadalt biztosító lelkiere buzdithassa őket, ez évi augusztus hó első napjaiban felkeresni kívánja nem ugyan mind a nyolcvant is meghaladó számú, hanem ezuttal csak a megye járási székhelyein levő nagyobb gyülekezeteiket, amely helyeken viszont mégis találkozni lesz alkalma a székhelyeket környező református gyülekezetek vezetőivel s népének is egy részével.

A Püspök Ur közvetlen munkatársaival aug. 2-án délután indul Kolozsvárról s látogatásának első állomása Szilágysomlyó városa és református egyháza lesz, ahol aznap d. u. 5—7 óra között templomi ünnepélyen vesz részt, másnap vasárnap d. e. 10 órakor pedig templomi igehirdetésben fog Ő és egyik munkatársa szolgálni mind a helybeli, mind pedig a környékből érkező hívei számára. A templomi istentisztelet után is lelki munkát óhajt végezni az egyházak kebelében alakított és működő különféle egyházi szervezetek tagjaival való beszélgetés és tárgyalások által s ezekkel végzi is ez uttal kizárólagos missziós célzatu és szándéku látogatását s utána folytatja útját a vármegye többi járási székhelyeire és pedig ebben a sorban: Tasnád, Zilah, Szilágycseh, Zsibó és

Kraszna. Ezekben a helyeken is hasonló módon végzi a látogatása céljával maga elé tűzött lelki munkát.

Vajha minden szív és lélek meggazdagodna az általa hozandó és szétosztandó lelki drága ajándékokkal!

Az új terményárakat

a hivatalos lapban megjelent rendelet már megállapította. Az idén is 78 kiló (a múltban 76 kiló) szokványminőségi alapon állapították meg a buza termelői árát, ami 30 pengőt tesz ki. Ugyanakkor a rozs árát 28 pengőben szabták meg, ha az áru eléri a 71 kilós sulyminőséget. A kopasz árpáért 32 pengőt, a takarmányárpáért 65 kilós minőségnél 24 pengőt, a zabért 41 kilogramos minőségnél 25.5—26.50 pengőt fizetnek.

Megállapították a májusi szemes tengeri árát is. És pedig 23.5 pengőben. Az Ellaburgonya termelői ára Budapesten 8.50, a cirokszakállé 6.00 pengő. Minden termelőnek érdekében áll, hogy termését közvetlenül az aratás után bejelentse. Aki a kitűzött határidőket túlhaladja, az kisebb árat kap, ami a buzánál 27 pengőig csökkenhet.

A gabona idej felhasználását szigoruan fogják ellenőrizni. Éppen azért az idén gabonát vámörölni is csak tanusítvánnyal lehet majd. A gazda már cséplés közben kérheti gabonaalapja alapján a községi előjáráságtól az örlés mennyiségének meghatározását, illetve az örlés engedélyezését.

Itt emlíjük meg, hogy az idej termés számbavételének feladata elsősorban a községi előjárásokra hárul. Az előjárások megfelelő munkaerő beállításával fogják ellátni ezt a munkát, így pl. 7000 tanítót is beszerveznek az ellenőrzés feladataiba.

A család válsága — a társadalom válsága.

— Válasz a férfiaknak. —

Vendéglátó háziasszonyunk likörrel és cigarettával kínálta a társaságot. A férfiak két cigarettát között tárgyalták az aktuális politikai problémákat, majd számomra ismeretlen gondolatátársulás révén Japán háborus beavatkozásáról hirtelen a parlament által megszavazott házassági törvényekre s az ezzel kapcsolatban elhangzott egyházi tiltakozásokra tértek át, a házasság válságát boncolgatva.

Felfigyeltem: Érdekelt ez a téma ugyanis mint a házassági váltság áldozatát, ugyanis mint kíváncsi asszonyt, aki a sarokban, a virágok mögé bujva meghallhatja a férfiak őszinte egymásközötti hangját, véleményét a házasságról s a családi válságról.

A hallottak lesújtottak. A jelenlevő férfiak ugyanis egyöntetűen megállapították, hogy kizárólag az asszonyok a házasság bomlasztó elemei. Desztillálva és összevonva körülbelül ezeket mondták az elkeseredett férfiak: Az élet antiszociális harcaiban halálra fáradt férjet — akinek szexuális lángholása házasságkötés után addig sem tart, míg a tele hold elfogy, — otthon ismét, bár néha kedves, bájos és pipiskedő, de ismét egy antiszociális lény fogadja, akinek kivételesen védett helyzetét egy férfiélet válságdíjával kell megfizetni s akinek amellet izlés, szokás s talán érdekbéli közösségeken kívül semmi köze sincs a férfi tragikus és magános küzdelmeihez. Sokszor még a legtermészetesebb kötelesség a gyermekek világrahozatala alól is felszabadítja magát az asszony s a mérnök feleségének mindössze annyi a köze a huszadik század technikájához, hogy olyan ruszos dobozzal rendelkezik, amely egy gombnyomással, automatikusan nyílik. Megállapodtak abban, hogy a mai férfiak tulnyomó részét már nem lehetne néhány száz évvel visszahelyezni az időkbe, míg a nők jelentős tömege legfeljebb csak a frizuráján érezné meg ezt a varázslatos változást.

Próbáltam lenyelni e keserű megállapításokat s azzal vigasztaltam magamat, hogy a jelenlevő férfiak feleségei nem a dolgozó nők küzdő sorából valók, hanem „Disznők“, vagy ahogy egy másik férj nevezte: a „családi élet parazitái“. Aik kora reggel legfeljebb azért kelnek fel, hogy a tennispálya regeli csöndjét becsilingeljék gondtalan nevetésükkel. Aztán nagyvárosi mintára délelőtt „comisióznak“, ebéd után édes heverészés egy divatos regénnyel, délután látogatás a cuiki barátnőknél, este, éjfélig klub, kártya, bridzs... az ilyen asszonyok férjei nem csoda, ha a kezes báránnyól megveszekedett farkasokká válnak.

De vannak más asszonyok is, akiket már nem lehetne visszahelyezni az időkbe, mert nemcsak frizurájukon éreznék meg a varázslatos változást. Aik kora reggel felkelnek bus ágyukból, nem lovagolni, tenniszezni mennek, hanem hivatalba, vagy műhelybe. Akiket nem alázatos cselédek és hodoló lovagok, hanem gögös és komor fellebbvalók vesznek körül és akik többé nem kegyes és asszonyi szívűkkel, hanem akaratlanul is ökölbe szorult kezekkel harcolnak épp úgy, mint a férfiak. Ezeknek a házassága körül — kivételes esetektől eltekintve — bizonynyára nincs baj.

A dolgozó asszonyok is...

Egy, kettő, tíz dolgozó asszony férjével beszéltem.

És akárcsak a fentebb említett Disznők férjei, ők is kivétel nélkül mind zugolódtak, elégedetlenkedtek s az asszonyokra tolták a hibát. Feleségük — mondták — elhanyagolja a háztartást, a gyermekeket (ahol van) és őket, csak saját magukat nem hanyagolja el, sokat költenek ruzsra, fodrászra, kozmetikai cikkekre s hivatali elfoglaltságuk után első a szórakozás s csak azután jön a család.

Válságban van a családi élet, mondják főpapok, írók, tudósok. Orvosságot találni vajmi bajos rá. A főpap az orvosságot az isteni rend nemes és sok ezredév szűrőjön desztillált tani-

tásaiból készíti el, aminthogy az igazi és ideális családot is az isteni világrend mikroszkópi-kus másának képzele. A házasságnak azonban földi, nagyon is földi, a gyakorlatban el nem hanyagolható vonatkozásai vannak s az isteni világrenden túl a család a földi rendnek is hűséges tükörképe. Az igazság, a szellem, a szőlőknek egymással és a gyermekeikkel szemben érzett tisztelete az, amikre egy erdélyi főpap szerint is a tökéletes családi életnek fel kell épülni.

De, — kérдем — lehet-e ilyen ideálok tükörképe az egyes család, amikor a társadalmat és államot alkotó családok összessége nemcsak a lelki, hanem a valóságos, hus-vér erőszakot és háborus borzalmat jelenti, amikor a családok nagy része még egymásközött is nem az igazság, megértés, lelki előkelőség, hanem az erőszak és hatalom jelszavai körül csoportosul. A család ilyen körülmények között igen gyakran nem ut egy jobb és igazabb jövő felé, hanem ellenkezőleg, százszoros erővel gyújtó és sűrítő lencséje a társadalom büneinek, amely nemcsak kifelé rombol és éget, hanem befelé is. *A család válsága tehát a társadalom válsága.*

És most, e fájdalmas és rezignált következtetések után nagyon nehéz visszatérnem a megvádolt asszonyokhoz és lehető legszelídebben és legszomorúbban kijelenteni: a vádat emelő férjeknek igazuk van az egyik oldalon, de nincs igazuk a másik oldalon, amikor a kenyérkereső asszonyokat is könnyelműséggel, közönnyel vádolják.

Mit tanultunk egymástól.

„Mi megtanultunk a férfiktól mindent — mondotta egyszer egy társaságbeli hölgy — megtanultunk cigarettázni, kártyázni, éjszakázni, nadrágban járni, kenyeret keresni, csak egyet nem tanultunk meg: *komisznak lenni a szerelemben.*

Mi is megtanultunk a nőktől mindent, — vágta rá egy fiatalember, — az állásnélküliség hosszu hónapjai, évei alatt megtanultunk hisztériásan zokogni, főzni, stoppolni, takarítani, végnélküli regényeket olvasni, jó partira vadászni, magunkat kellelni, *csak egyet nem tanultunk meg: gyermeket szülni. De ezt már a nők is kezdik elfelejteni.*

Kezdjük elfelejteni. Igaza van.

Kezdjük elfelejteni, mert munkahelyeken nem szívesen tartják a csökkent munkaerő leendő anyját. S mert a nő igen sok esetben nemcsak saját szükségleteire keres hanem család-fentartó is ezért félti állását, s inkább lemond az anyaság boldogságáról. Hogy ez milyen rombolást okoz, a nő lelkében férfiember soha meg nem értheti. Kezdjük elfelejteni, mert sok férj csak nőt akar a feleségében és nem anyát, mert a házasság között ma már nem összekötő kapocs a gyermek, hisz gyakori eset, hogy házas férfi családapa, mint független, partiképes fiatalember udvarol jobbra és balra. A megvádolt asszonyok mondták ezeket s a következőket is. Igaz, költünk ruhára, kendőző szerekre, igaz, hogy szívesen megyünk szórakozni, de hát ez a férfiaknál nem bűn, csak nálunk? Hisz nekik is vannak kötelességeik a család iránt, legalább annyi, hogy kedvesek és megértők legyenek. *Mert a meg nem értett asszony divatja nem múlt el lbsennel. Ez a kor a fáradt, agyonhajszolt, meg nem értett asszonyok kora, akik közül nem sokára kitermelődik a nem nélküli lény, mert fáradtak és félnek az anyaságtól. Ezek a meg nem értett asszonyok ma még ruzszal, csinos ruhákkal s a gondokon túl is asszonyi mosollyal próbálják megmenteni önmaguk számára is a boldogság illuzióját. A ruza nemcsak a veszendő szépség, de a szenvedő egészség üdeségét is kell pótolja az arcon. A szórakozások pedig szellemi felfrissülést hoznak. Erre szüksége van a dolgozó asszonynak, akit a hivatalban is a kötelességek várnak, otthon is. A nő ma agyonterheltebb a férfinnál. Mert a férfi otthonába megpihenni megy, míg az irodában, műhelyben elfáradt asszonyt ott is munka várja.*

— Ez a kor a meg nem értett emberek kora — szögezte le egy másik asszony. — Férjünk elhidegülnek tőlünk mert hajszoltak, idegesek vagyunk és bizalmatlanok. Mi nem értjük meg a háborútjárt férfit, aki állandóan harcos jelszavakkal handabandázik, — mert

minden nő született pacifista. Szülőknek nem értenek meg bennünket, nyugtalannak, kapkodónak látnak, mi pedig mint ismeretlenekre bámulunk alig serdült gyermekeinkre, akik fölényesek, öntudatosak, egyéni életüket kihívóan élők... Nem értjük meg egymást, talán azért, mert önmagunkat sem értjük meg...

Most úgy fáj nekem, száz és százezer kicsiny asszony, akiket életsors és hosszas dúló háborúk kiszakítottak liliputi királyságaikból, ahol mégis csak igazi hősök voltak ők és mégis csak gyöngék és boldogtalanok az élet vásári örömeiktől és beteg társtalan fájdalmaktól véres piacán és fáj szívünknek az a nagy változás, amit a gonosz végzet adott cserébe tündérrályságunk helyett.

Csodálkozástól kerekre tágult szemmel nézük ezt a különös, bús játékot, amelyhez oly kevés köze van szívünknek és a *ma asszonyai*, néma rémülettel nézünk a *tegnapi férfiakra*, akiknek a bamba sors műhelyekben és hivatalokban, versenytársáivá avatott.

Ugy szeretnénk megmondani nekik: *mi mégis csak asszonyok vagyunk, szerszámmal, tollal a kezünkben is gyöngé és gyámoltalan asszonyok maradtunk és boldog anyák is lehetünk volna, ha piciny és drága asszonyvégeztünkkel nem hullunk el épp úgy a háboruban, mint a férfiak.*

Bizony, így igaz. A mi piciny asszonyi életünket is eltemették a hősök néma temetőjébe!

Somlyói Eller Gizella.

◆ Szerkesztői Üzenetek ◆

Érdeklődő. Ahhoz, hogy magyar állampolgárságát megszerezhesse, elsősorban azt kell igazolnia, hogy a bécsi döntés időpontjában 1940. augusztus 30-án a visszatartott területeken lakott. Ezenfelül igazolnia kell azt is, hogy e határidő előtt 5 esztendőn keresztül ezen a területen lakott. Az állampolgárság igényléshez egyéni kérvényt kell benyújtani a község előjáróságához (városokban a polgármesterhez). Ehhez a kérvényhez a fentebb említett két igazoló iraton kívül mellékelni kell a román állampolgársági bizonyítványt és a születési bizonyítványt is. Ha valamilyen oknál fogva nem rendelkezik román állampolgársági bizonyítvánnyal (pld. annak idején kimaradt az állampolgárok jegyzékéből) hatósági igazolással, valószínűvé kell tennie, hogy a román állampolgárság megillette volna és csupán a román hatóságok önkényeskedése ütötte el annak idején az állampolgárság elnyerésétől. Ha még bővebb felvilágosításra van szüksége, úgy forduljon az Erdélyi Párt titkárához, Nagy Gyula György urhoz, aki készséggel felvilágosítja mindenről.

„Szerelem a sirig”. Folytatásos regényeket lapunk nem közöl, ezért ne is fáradjon a kézirat beküldésével.

Honka. Nagyon sajnáljuk, hogy nem állhatunk rendelkezésére ez ügyben. Forduljon jogászhoz (dr. Szentpétery Elemér ügyvédet ajánlhatjuk).

Kis kíváncsi. Egyiküknek sincs igaza. Mert az illető hölgy nem hajadon, se nem özvegy, hanem elvált asszony.

Mária, köszönöm a szép lapot amit a Mátrából küldött. Bár magukkal lehetnék én is. De itt is szép a Magura között. Kellemes nyaralást kívánok és szeretettel köszöntöm.

„Nyár”. A nyár szépségein még a fűzfapoéták rémes rímek sem tudnak rontani. Nehogy hangosan elszavalja ismerőse „Nyár” című verset, mert elijeszti vele az annyira áhított nyári szép időt.

„Ismeretlen akarok maradni”. Így is jó. De azért nagyon köszönöm amit pártfogoltam érdekében tett.

A szilágyosomlyói m. kir. áll. gimnázium
Igazgatósa.

Hirdetmény.

Tudomás és mihez tartás végett közöljük az érdekeltekkel a következőket:

1. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásiügyi Miniszter Ur f. évi július hó 7-én kiadott 70.934—1941. V. 1. sz. rendelete értelmében az iskolai év ünnepélyes megnyitása f. év szeptember 15-én történik.

2. A javító, — pótló, — különbözeti és magánvizsgálatokat, a javító érettségi vizsgálatokat, valamint a beiratást augusztus hó 25-től 30-ig fogjuk lefolytatni.

Szilágyosomlyó, 1941. július hó 22-én.

Igazgatósa.

Dolgozó ember

számára pótolhatatlan veszteség, ha — különösen a nagy nyári melegben — munkakedve ellankad, izmai elernyednek és kimerültsége meggátolja munkájának elvégzésében.

Ha a karizmáinkat, fejünket, nyakunkat, homlokunkat a hűsítő, frissítő

DIANA SÓSBORSZESSZEL

kengetjük, verejtékező testünk lehül, petyhüdt izmaink megfeszülnek, vérgeringésünk felélénkül, munkabírásunk megduplázódik.

Egészségét féltő ember sohasem megy munkába DIANA-sósborszesz nélkül.

Jelenlegi árak:

próba	eredeti	közép	nagy
p a l a c k			
70 f.	1.20 P.	3.50 P.	6.40 P.

Szilágyosomlyó m. város polgármesterétől,
min I. foku iparhatóságtól.

4671—1941. K. sz.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t. c. 27. §-a értelmében, mint elsőfoku iparhatóság közhírré teszem, hogy Török István, Szilágyosomlyón a Rákóczi u. 60 sz. alatt timártelepet akar felállítani.

Akik e vállalat ellen bármily oknál fogva kifogást akarna tenni, kifogásukat kötelesek a fentidézett törvényszakas értelmében szóval, vagy írásban 1941. augusztus hó 1 napjának d. u. 5 órakor a helyszínére kitűzött tárgyaláson előadni, különben a telepet — ha csak köztekintetek nem szolgálnak akadályul — engedélyezni kell.

A telepnek a rajta levő és felállítandó épületeknek rajzát és körülményes magyarázatát az érdekeltek a polgármesteri hivatal 8. sz. szobájában a tárgyalás napjáig megtekinthetik.

Szilágyosomlyó, 1941. július 23.

Dr. UDVARI sk.
polgármester.

HIREK

Felelős szerkesztő
és kiadó:
Lázár Géza

Főmunkatárs:
Somlyói Eller Gizella

MIÉRT HALTÁL MEG!

Olyan szép volt a szemed,... szád...
...és nincs belőled semmi már.
Elváltunk mint az édes álom,
ha reggel elszáll szempillánkról...
...fehéren... tisztán... csendesen,
mentél az örök semmibe.

Mindenütt Téged kerestünk,
hiába... nem jársz már velünk.
A Te utad más.
Reád fehér nyugalom vár,
mi az étellel harcolunk
és mindég... mindég... siratunk.

N. Szentkirályi Mária.

— **Kinevezések.** Városunkba a következő kinevezések érkeztek: Szepesi Tibor segélydíjas tanárt rendes tanárrá nevezték ki a kath. főgimnáziumhoz, Simonek Jánost a helybeli Erdészeti Hivatalhoz erdőmérnöké, Pántea Lászlót kezelővé, Ajtay Gizellát díjnokká nevezték ki.

— **Uj vadászati tilalmat állapított meg a földművelésügyi miniszter.** A hivatalos lap közli a földművelésügyi miniszternek az 1941-42. vadászati idényre, a vadászati tilalmak tárgyában kiadott rendeletet, amely augusztus 1-én lép életbe. Az 1939-40. évi rendkívüli kemény téiben a hosszú vadállományban okozott kár a fogoly kivételével többé-kevésbé csökkent. Ehhez mérten a következő vadászati idényben a tilalmakra vonatkozólag bizonyos enyhítések lehetségesek. A mezei nyul vadászati ideje az elmúlt évihez viszonyítva két héttel hosszabb lesz. Az állomány nagysága lehetővé teszi a fácántyúk vadászatát novemberben és decemberben, a tőkés kacsának a tilalmi ideje is több, a kacsafajtákban egységesen 1942. július 15-ig nyert megállapítást. Eltérően az előző évi szabályozástól, az augusztus 1-én életbelépő rendelet április 16-tól május 15-ig, a jóváhagyott lelővési keretben megengedi a süket fajakas lövését is.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik szíven mélységes fájdalomában osztoztak és részvétüket fejezték ki, — ezúton mondok hálás köszönetet.

Özv. Székely Józsefné és fia Székely László.

— **Megbüntetik az élelmiszer-rejtegetőket.** A szilágysomlyói rendőrség büntetőbirósága a napokban hozta első ítéleteit az élelmiszerrejtegetők ellen. Kohn Adolfot 200 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetére tíz napra átváltoztatható, Löwbeer Sámuelné 300 pengőre, behajthatatlanság esetére harminc napra átváltoztatható fogházbüntetésre ítélte dr. Vass Menyhért, rendőrbüntetőbíró. Az elrejtett és házkutatás során megtalált nagy mennyiségű cukrot, finom lisztet a rendőrbíróság elko-bozta.

— **Szicíliai Petőfi emlék.** Most van 60 éve, hogy a szicíliai költő-iskolának későbbi feje Cassone József, a jeles olasz költő, Notóban, Sziciliában belekezdett Petőfi költeményeinek olasz nyelvre való fordításába. Egy ember-életet szentelt e gyöngyözü feladatnak és egymás után jelentette meg olasz nyelven a nagy magyar lírikusnak legszebb költeményeit. Notói házában, amelynek erkélyéről gyönyörű kilátás esett a Földközi-tenger napsütötte víztükrére, a költők jövőbelátásával tett hitet az olasz-magyar barátságról, amelynek szellemében költői barátságot kötött számos magyar íróval és költővel. A 80-as évek elején Notóban felkereste őt a fiatal Palóczy Lipót, akinek olasz nyelv-tanaiból tanult egy emberöltőn át a művelt magyar közönség olaszul és aki a Magyar Zeneművészeti Főiskola elődjén, a M. kir. Zene-akadémián először töltötte be az olasz nyelv és irodalom tanszékét, amelyet ott elsősorban gróf Apponyi Albert buzgalmából állított fel.

— **M. kir. rendőrség szilágysomlyói kapitánysága** 184/4—1941. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Folyó évi július hó 16-án Szilágysomlyón a Kossuth Lajos utcában egy darab 1 pengős bélyeget találtak. Jogos tulajdonosa a rendőrkapitányságon átveheti,

187/3—1941. szám alatt még a következő hirdetményt adta ki: Folyó évi július hó 2-án Szilágysomlyón, a Mikszáth Kálmán és a Bem-tér sarkán 1 darab szürke színű férfikalapot találtak. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságon a hivatalos órák alatt átveheti.

— **A főváros kiírta a pályázatot az erdélyi egyetemi hallgatók ösztöndijaira.** A főváros közgyűlése Kelet-Magyarország és Erdély nagy részének visszacsatolása emlékére erdélyi származásu egyetemi hallgatók számára ösztöndíjat alapított és a polgármester most hirdette meg a pályázatot az alapítvány 6 ösztöndíjas helyének betöltésére. Az ösztöndíjban keletmagyarországi és erdélyi származásu szegénysorsu, jóelőmeneteltű egyetemi hallgatók részesülhetnek, akik közül háromnak a kolozsvári Tudományegyetemen, háromnak pedig a budapesti Műegyetemen kell a tanulmányait folytatnia. Az ösztöndíj félveként 200 pengő. Egyenlő feltételek esetén előnyben részesülnek a vitézek, tűzharcosok és hadirokkantak leszármazottjai. A pályázati kérvényeket szeptember 30-ig kell a megfelelő okmányokkal felszerelve az illetékes dékáni hivatalnak benyújtani.

— **Kezdődik a Strandmihova pályázat** a Színházi magazin új számában. Titkos Ilona szállodát épít, Jávör Pál szindarabot, Perényi László regényt ír, Kovách Aladár cikke egy népszerűtlen könyvről, Tarzan a N-grádi erdőben, Röck marika táncol a Kornis-grófok kastélyában, az otthon művészete, mosóruhák divata, konyha, vicclap, novella, folytatásos regény és még sok érdekesség egészíti ki a Színházi Magazin új számát. Melléklet a Kis Magazin.

M. kir. állami nőipariskola — Szilágysomlyó.

Tájékoztató a jövő tanévre.

A szilágysomlyói m. kir. áll. nőipariskola, a szülők tudomásvételére a következőket közli:

1941. szeptember 1-én középfokú nőipariskola nyílik meg, amely kettős célt tart szem előtt: az általános műveltséget és a szakképzést. Általános műveltség tekintetében súlyt vet a nemzeti jellegű műveltség megszerzéséhez szükséges tanulmányokra, szakképzés szempontjából művelt és szakmájában megfelelően felkészült iparosokat nevel. E mellett vissza vezeti a lányokat alaphivatásukhoz, a családi élethez, megtanítva őket a család egészségének gondozására, a gyermeknevelésre és háztartás vezetésére.

Az iskola IV. osztályának elvégzése után a növendékek ipari középfokú iskolai érettségét tesznek. Az érettségi bizonyítvány képesít mindazokra az állásokra és tisztségekre, amelyek elnyeréséhez középfokú iskolai érettségi bizonyítvány szükséges. Az iskola ezen felül fehérnemű, felső-ruha, gyermekruha-varrás, kalap és művirág szakképzést ad. Ezzel növendékeinek kenyérkereseti lehetőséget nyújt.

Kötelező tárgyak: hit- és erkölcsstan, magyar nyelv és irodalom, történelem, földrajz, mennyiségstan, természetstan, háztartástan, ipar-gazdasági ismeretek, mértani- és diszítő rajz, szabásrajz, testnevelés, műhelygyakorlat, egészségstan, anyagtan.

Rendkívüli tantárgyak: szabadon választott idegen nyelv, gyorsírás, ének. Az első osztályba felvehető az a növendék, aki IV. polg. isk., vagy az alsó ipariskola IV. osztályát sikeresen elvégezte, 14-ik évét betöltötte és a 18-at nem haladta túl. A m. kir. áll. nőipariskola Igazgatóságához címzett folyamodványok, 1941. augusztus 15-ig nyújthatók be. Mellékelni kell:

1. Születési anyakönyvi kivonatot,
2. Utolsó iskolai bizonyítványt,
3. Ujraoltási bizonyítványt,
4. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó egészséges és ipari pályára alkalmas.

Szülői beleegyezés, annak tudomásulvételével, hogy a tanítás folyamán felhasznált anyag árát és a tandíjat fizeti.

Az iskola mellett internátus is működik.

A IV. alsó osztályba felvesz az iskola az elemi iskola V., VI., és VII. elemi végzett növendékeit. Az osztályok egyenlők a polgári iskola végzettségével, különbözeti nélkül folytathatják tanulmányaikat. A IV. alsó osztály elvégzése munkakönyv megváltásra képesít.

Tandíj 68 Pengő. — Jelentkezéseket az iskola irodahelyiségében, minden délelőtt 10-től 12 óráig fogad az

Igazgatóság.

Uj keresztény magyar

fűszerüzlet megnyílik

augusztus 1-én

Nagy Imre tér 7. szám alatt,
(Veréczy-féle mézsárszék helyén.)

|||
Szíves pártfogást kér:
Szakács Józsefné.

6-1

Szilágysomlyó m. város polgármesterétől.

5324 1941. K. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az árellenőrzés országos kormánybiztosa a bércséplesi rész megállapítása tárgyában a következőképpen szabályozta, illetve a gabonamétek bércsépelésének elvégzéséért az elcséplelt mennyiség után felszámítható legmagasabb cséplési részt az alábbiak szerint állapították meg:

I. Magánjárógépek.

1. Ha az üzemanyagot (tűzelőanyag, víz-hordás, stb.) a cséplető gazda adja, akkor a cséplési rész 5 és 1/2 %.

2. Ha az üzemanyagot a cséplőgéptulajdonos (bércsépítő) gondoskodik, akkor a cséplési rész 6 és 1/2 %.

Nem magánjáró (huzatos) gépek.

1. Ha az üzemanyagot (tűzelőanyag, víz-hordás stb.) a cséplető adja és a vontatásról is gondoskodik, akkor a cséplési rész 5 %.

2. Ha az üzemanyagot a cséplőgéptulajdonos adja, de a vontatásról a cséplető gondoskodik, a cséplési rész 6 %.

3. Ha az üzemanyagot a cséplőgép tulajdonos adja és a vontatásról is a cséplőgéptulajdonos gondoskodik, akkor a cséplési rész 6,25 %.

Azokon a helyeken, ahol a gazdálkodás tanyarendszerben folyik és így a cséplőgépek vontatása (nehéz homoki talaj, nehéz távolságok) csak jelentékenyen nagyobb üzemanyag felhasználással, illetve költséggel történhetik, a fentiek szerint jogosan felszámítható legmagasabb bércséplesi részhez további 1/2 % számítható fel. A géptulajdonos, vagy a bércsépítő azonban ennek a többletnek a felszámítására csak akkor jogosult, ha ilyen irányban előterjesztett indokolt kérelmére a fősolgabírák, vagy a polgármesterektől erre írásban engedélyt kapott.

A fentiekben megállapított cséplési részek a cséplőgéptulajdonos, vagy bércsépítő teljes részesedését jelenti. — A cséplőgép kiszolgálására alkalmazott ugynevezett etetők járandósága, továbbá a gép műszaki felügyeletére esetleg szerződött gépkészítő járandósága fentebb meghatározott cséplési díjakban már bennfoglaltatik.

A bércsépést végző gépekhez szerződött munkások (munkáscsapat) részére a hatóságok előtt megkötött munkavállalási szerződésben megállapított járandóságot a bércsépítő a fentiek szerint megállapított cséplési részen kívül felszámíthatja.

Szilágysomlyó, 1941. július 19.

Dr. UDVARI JÓZSEF s. k.
polgármester.